

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

zabó Albert könyvnyomdaiban Kézdi-Vásárhelytől hova egy a lap beltartalmát részét illető közlemények mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási czikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak töröltetésért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítatnak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Iparunk, kereskedelmünk.

Malthus, a híres angol nemzetgazdászati író, a század kezdetén igen szépen kikalkulálta az emberiném szaporodásának arányát a szat találta, hogy a földtermelésnek évenkénti fokozása nem áll vele arányban, hogy tehát eljő az idő, midőn az évenként termelt élelmi szerek alig lesznek elégségesek a felszaporodott lakosság eltartására, e szerint úgy a föld, mint az élelmi szerek ára, folyton növekedni fog. Erre mindjárt találkozott egy tudós német, dr. Weinholt, ki azt javasolta, hogy az emberiném szaporodását állami felügyelet és hatósági ellenőrzés alá kell venni. A közönség természetesen kinevette s ki figurázta a német tudóst, de az angol nemzetgazda teoriáját alaposan indokoltak találta s a föld-

birtokosok várták is már az árak folytonos emelkedését, úgy termékeik, mint földbe fektetett tőkéjükre nézve.

Az élet azonban ismét kinevette a logikát, mert a mit Malthus nem gyaníthatott, a forgalmi eszközök tőkésítése, a gőzhajók és vasutak megszüntették a távolságokat, lehetségessé tették, hogy az európai lakosság feleslege évenként Amerikába, Afrikába, a déli oceán szigeteire, Ausztráliába kivándorolhasson, ott szűzföldet csaknem ingyen elfoglalhasson s annak feltörése és művelése következtében gyapjával, buzájával, sőt még husával, szalonnájával és zsirjával is az európai piacot annyira elárasztja, hogy az árak mind leszálltak s az európai földbirtokosok védvámokkal igyekeznek termékeiknek árát az amerikai és indiai verseny ellen biztosítani.

A védvám-rendszer azonban, melyet minden állam már századok óta a legkülönbözőbb alakban a tultermelés ellen behozott, nem akadályozhatta meg az emberiség ipara és iparkodása folytonosan nagyobb mérvű kifejlődését, melyet egyes nemzeteknél egy ideig előmozdított, végre azonban mindig a szabad kereskedelem elvének tért engedni kénytelen volt.

A védvám-rendszernek legelterjedtebb s legrégebbi formája a czéhrendszer, melynek czélja az volt, hogy bizonyos határozott számú iparosoknak megadja minden városban az iparcikkek készítésének egyedűrségét, s ez által biztosítsa kényelmes megélhetésüket. Nehogy pedig ezek kiváltságukkal a lakók

kizsákmányolására visszaéljenek, biztonsági szellentyűkül az országos vásárok szolgáltak, melyeknél az árucikkeket mindenholnan be lehetett hozni, az idegn ipar ellen különben elzárt, városokba. A gyáripár kifejlése azonban, melyet minden állam saját finansziális érdekében pártolt, megtörte a czéheket, leszállította mindenütt az iparcikkek árát, de lasan-lasan megöli a házi s a kisipart, és tultermelés által maga is válságoknak van kitéve.

A század kezdetén az angol ipar és kereskedelem látta el az egész száraz föld piacait oly jó, tartós és aránylag olcsó árucikkakkal, hogy a kontinentális ipar velük alig versenyezhetett. Napoleon császár tehát, midőn folytonos háborúiban mindenütt ott találta az angol ellenségeskedést, az által akarta megtörni Angolország gazdaságát és hatalmát, hogy az általa behozott s a legyőzött államokra erőszakot, ugynevezett „szárazföldi rendszer“ nélfogva (système continental) minden kikötőtől kizárta az angol hajókat és angol kereskedést, s a már behozott s még közforgalomba nem jutott angol árucikkeket mind elégtette. Ez volt a védvám-rendszer netovábbja, melynek következtetéseit a nagy császár lángesze sem tudta gyanítani.

Először is érezték mindenütt a cukor hiányát, mely már fő életszükséggég kezdett válni, s mely mindaddig Jamaikából és Cubából angol hajókon került Európába, most pedig iszonyuan megdrágult, mert csak az orosz és török kikötőkön át juthatott hosszú

A „Székelyföld“ tárczája.

Hogyan utaznak ázsiai Törökországban.*

Midőn 1879-ben működési körömtől leszorulva Törökországba vándoroltam, egyszer csak azzal a hírrel leptek meg, hogy a pénzügyi viszonyok rendezése céljából hat kerületre osztott Törökbirodalom hatodik, azaz Muszul, Bagdad és Básra vidékét magában foglaló kerületben második rangú pénzügyi felülvizsgálónak vagyok kinevezve 5 konstantinápolyi effendivel együtt. Egy a törököt 1849. óta ismerő magyar ember komédiának mondotta az egész új hivatal szervezését. Én azonban vágyva látni az ó-világ egyik műveltségi színterét, elfogadtam a kineveztetést s így 1879. okt. 8-án nőmmel s holmink szükségesebb részével hajóra szálltam az öt effenditárs és azok összes családjaival együtt. Az összes társaság állott 23 személyből, velem együtt 6 effendi, 5 effendiné, mert egyik török agglégény volt, két fehér szolgálo, két középfrikai rabszolgálo, négy kis leány és két fiú gyermek, meg 3 szolgáló. Minthogy a főnöknek Beirutban vagyoni ügyét kellett rendeznie, e városba mentünk s onnan egy kis angol kereskedelmi hajóval a Földközi-tenger északkeleti zugában

* Ezen érdekes közleményt, mely városunkban olvastatott fel, Bálint Gábor nagynevű székelytudósunk által; az „Egyetértés“-ből vetjük át.

fekvő Alexandretta nevű nyomorúságos kikötő városba.

A kis angol hajóról, a melyre Beirutban, lépcső hiányában kötélben czipeltek volt fel mindnyájunkat, ugyan olyan módon le is eresztettek, nagy reménnyel csolnakáztunk be az alacsony fekvésénél fogva beteges levegőjű Alexandretta kikötő városába. Itt tapasztaltuk először, milyen a keleti vidéki khán v. vendégfogadó. Beirutban még csak megjárja, mert több napig időzve ott, a magunkkal hozott vasnyoszolyákat felállíthattuk, de eme városka kis khán vendéglőjének a nyomorúságos ajtója, ablakait, piszkos, négy falból álló, inkább kutyaketrechez hasonló szobáskájában ágyeinket az egyedüli butorra, a leterített gyékénre kellett kiterítenünk, minthogy indulásunk másnap reggelre volt számítva. Azonban szerencsétlenségre azon nap éppen török katonatisztek erőszakkal magunknak lefoglalva a városban talált állatokat, csak más nap délutánra (okt. 26.) sikerült a legszükségesebb számú lovakat, öszvéreket és szamarakat beszerezni.

Az időtájt ázsiai Törökországban a francziák által épített Beirut-Damaskusi kocsinton kívül más nem volt s így ott, a hol az egypupu arab tevé által járható a puhább talaj, az ezen állat pupján keresztül fektetett két oldali ketrecz vagy egyszerű üszékbe (makhta) guggolva utaztak s utaznak az emberek párosan, gyermekek pedig többen; az egypupu szerint. Alig szükséges említeni, hogy

e hórhorgas állat hátán, a lépés szerint hintázó alkotmányba csak úgy jut az utas, ha az engemes állat letérdel.

A második utazásmód abban áll, hogy a két durva hosszú rudra keresztül szegzett deszka ülésen egy vagy két felnőtt személy helyet foglal s a két rud közé elől-hátul egy-egy erős öszvért fognak, mert bizony az odavaló ló arra a munkára képtelen volna.

A harmadik utazási mód ló, számár és öszvér háton történik, a férfiak nyeregben, a nők pedig a ló két oldalára kötött egyensúlyu ágyumű tetejébe ülnek elnyújtott vagy törökösen keresztbe tett lábokkal. Az ily lovaglás biztos lépések mellett elég kényelmes volna, de minthogy a szegény gebék, a kövek közt, hisz csinált utról szó sincs, folyvást botorkálnak s a fékszer vagy a kötőfékszára csaknem semmi fogozkodási pontot sem nyújt, az illető lovagló bizonytalanabban ül, mint a török nagyvezér hivatalában.

Nekünk Alexandrettában a harmadik utazási mód jutott. Nem lévén kapható fölös számú állat, lehetőleg gazdálkodnunk kellett, s így nekünk csak nagy bajjal jutott három rossz gebe: egy számomra, egy nőm és az ágyumű vitelére s egy az uti láda, vaságyak és sátor czipelésére. A török testvér effendik maguknak választották ki az erősebb állatokat, mert mind nagy pakkal utaztak. A mint kiértünk a városból, karavánunk három részre oszlott, négy effendi a jobb lovakon előre vág-

szállítás után Európa központi és nyugotti államaiba. De a szűkség találekönynyá teszi az emberi elmét, a vegytan ismerte mutatván ki a cukorrépában a cukoranyagot, néhány sikertelen kísérlet után ép oly édes és ép oly szép cukrot sikerült előállítani, minőt az előtt csak a cukornádból tudtak készíteni. A répacukor ipara, mely most oly sok helyütt a földművelésnek új lendületet adott, a szárazföldi rendszer gyümölcse.

Ezen rendszer továbbá a textiliparra is, mely azelőtt főleg Angolországban virágzott, a legnagyobb befolyással volt, a mostan Francia-, Német- s Osztrákországban, a Rajnavidéken, Elzászban, Cseh- és Morvaországban annyira virágzó szövőgyárak alapítása s kifejlése többnyire ezen korra vihető vissza, melyben az európai szárazföld függetlenné tette magát az angol ipartól. Ez nagy részben Napoleon célzétévesztett erőszakos rendszerének tulajdonítható, mert Angolország nem bukott meg általa, inkább Amerikában s Indiában terjesztette ki kereskedését, keresett s talált új piacokat az elveszett kontinentális piac helyett, de a rendszer megalapította a szárazföld iparának kiterjedését.

De a mint a gyáripar az államokban kifejllett, növekedett a tultermelés veszedelme, minden állam keresett tehát biztos piacot, s azon volt, hogy abból a többi államokat kizárja. Így lett Magyarország az osztrák iparnak tributáriusa, mert Bécsben a kereskedelmi politika főiránya az volt, hogy Magyarországnak ne fejlődjen ki a gyáripar, ellenben a külföldi iparcikkek ne hatolhassanak be magyar földre, hogy azon az osztrák gyáripar egyedűrsága megörökíthető legyen.

A kiegyezés felszabadította kezeinket bizonyos pontig és Baross miniszterünknek még mindig nem eléggé méltatott lángeszű kezdeményezése legjobb uton van, ezen megszügyenítő osztrák egyedűrság megtörésére.

Ha azoaban egész Európa minden állama

tatott, hogy állítólag szállást keresnek, tulajdonkép pedig, hogy mulassanak a korán által nem ismert s így egyenesen el nem tiltott kínai áizsos erős rakival. A főnök, a kinek minden asztali és házi eszköze, még vizpipája is ezüstből volt, nyitotta meg a tulajdonképeni karavánsort erősebb lovaival, azután ment nóm, utána a többi effendinek, szolgálók és fekete rabszolgák jobbra fél nélküli ösvérekben a holmi tetejében. Az én lovam lévén a legöregebb, csaknem leghátul maradtam volna, ha a törökök életneműjét és rakiját gondozó szolgák készakarva leghátul nem maradtak volna.

Alig kezdetek az ütött, vert, szurkált állatok egy kissé sebesebben menni, e gyors lépésnél egymás után potyogtak le a guggoló effendinek s fehér és fekete rabszolgák. Volt jajgatás és átkozódás. Sötét este érkezünk meg a hegyoldalán épült Bilan nevű kis török-arab faluba, a hol több karaván is megelőzve minket, alig kaptunk éjjeli szállást.

Másnap s a következő napokon mindig naptelkelte előtt indultunk s egy kis megállapodással délután 3—5-ig folyvást uton voltunk. Én magam óráig gyalogoltam a rossz lö miatt s mégis én hoztam jötték az állomásokon az állattulajdonosok, hogy adjak abrakra valót, mert a többi effendik pénzadásról az utolsó állomásig hallani sem akartak.

Utunkban a vándor cigány módjára élő arabok fekete szőrsátrát gondosan kerültek s a midőn éjjelre megérkeztünk a nyomorúságos kurd faluba, az említett arabok ellen mindig fegyveres öröket állított fel a főnök. A beszállásnál a nagy zavar soha sem hiányzott, mert az effendik maguknak mindig olyan szobát követeltek, a hol nem

legalább részben iparállammá válik, s mindegyik többet termel, mint a mennyit lakossága fogyaszt, akkor csakugyan beáll az általános tultermelés, mely egyes iparágakban eddig időnkint kisebb-nagyobb válságokat idézett elő. Hogy lehesen tehát ezen veszedelem ellen biztosítást találni, arról szólunk majd a legközelebbi cikkünkben.

(„P. H.”)

SZEMLE.

A macedoniai bolgár püspökök ügyében hirtelen fordulat állott be. Az oroszokat a bolgárok által elert bármely csekély siker is sérti, és így nem csodálható, hogy a porta minapi elhatározása szintén a orosz államférfiak fejébe szöktette a vért. Stambulov jegyzékéről a portához sok mindenféle regáltak a külföldi lapok, s nem a legkisebb mese volt az, hogy Bulgária védő és támadó szövetséget kínál a portának. Nagyon természetes, hogy Stambulov óhajtja a jó viszonyt a portával, de szövetséget hübéres nem köthet. Ez eléggé világos. Anyait azonban mégis kivitt, hogy Stambulban három bolgár püspököt neveztek ki Macedóniába. Oroszország azonban nem nézheti türelmesen Bulgária sikerét, s ezért Giers sietett is tiltakozni. Egy táviratban, melyet Ivanov államtanácsos, a konstantinápolyi orosz nagykövetség első dragomája, közölt a nagyvezéreivel, kifejté, hogy a bolgár püspökök kinevezése az el nem ismert kormány megszilárdítását jelenti s így sértő az orosz érzelmekre nézve. Oroszországnak tehát tiltakozni kell az ellen. E táviratnak meg volt az a hatása, hogy a szultán a püspökök kinevezését különféle feltételektől tette függővé, a minék következtében a portán miniszterválság tört ki. Valószínű azonban, hogy találnak majd módot a kérdés elintézésére. A szultán természetesen szörnyen habozik s nem igen óhajt emberekkel érintkezni. Az ökümeni pátriárka e hó 25 én kihallgatást kért a palotában a szultánnál, de kérését nem teljesítették. Erre a pátriárka emlékiratot hagyott hátra, melyben ismétli ellenvetéseit s esetleg azt óhajtja, hogy a püspökök szimatikusoknak tekintessenek s a bolgár klérus Macedóniában külön jelvényeket viseljen.

Az „Agence de Constantinopl” a „Pol. Corr.” jelentésével szemben a leghatározottabban azt je-

maradhatott rajtuk kívül senki, mert ők láthatlan szeretnek inni s a nők és gyermekek számára ugyan olyat keritettek a házbeli elhajtásával. Én nőmmel rendesen odajutottam, a hol a szolgák főzték a törökök számára a másodlevű tyuklevest, mert az első levét mindig maguk költötték el.

A tizenhárom nap alatt, mert Alexandrettától Diarbekira városáig ennyi időt vett igénybe az út, többször kellett az állatokkal egy földi alatt aludnunk. De ez még jobb volt, mint az Euphraton túl Mesopotamiában talált kőbarlangszerű lyukak, a melyeknek lakói, az arabok és kurdok, csupa rablók. Az is megtörtént, hogy ablaktábla nélküli szálunkba éjjel betörték a kutyák és sakálók s élelmi szerünket tisztára megették s elvitték. Ez utban ismerkedtünk meg az arab kenyérsütés módjával.

Egy este éhesen megérkezve, a legelső kérdés az volt, van-e kenyér, mert kávé és teával el voltunk látva s tyukot mindenütt lehetett látni és előre fizetve kapni. Először bámulattal halottuk a feletet, hogy a kenyér ugyan nincs, de mindjárt csinálunk. A tyuk még meg sem volt főzve, s a kenyeret már hozta a kisasszony. Minő kenyér? A rosszul szitált árpa, buza- és csirokköles lisztjéből laposra terített vastagocska laska-tészta, egy hevített lapos kővön vagy egy katlan alakulag földbe ástott s kitapasztott gödörke oldalára lepcsintve s egy percz alatt megsütv. Ez a héberek husvétai macceszának ősi mintája. A syriaiak és arabok európai módon süttött kenyérhez igen nehezen tudnak hozzá szokni. Pedig eme maccesz-féle kenyér csak frissen ízlik.

(Folytatása következik.)

lenti, hogy a szultán nem fogadta az ökümeni pátriárkát és épen ezért a diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Oroszország közbelépése Konstantinápolyban eredménytelen fog maradni. A „Nord” egy cikke különben úgy hangzik, hogy abból nem igen lehet következtetni, hogy Oroszországnak valami nagy kedve van az akcióra. A „Nord” Ferdinánd és Stambulov uralmát csak ideiglenes tünetnek jellemzi. Mindketten mindinkább veszítenek becsülésben és teljesen lehetlenekké teszik magukat. Oroszország szereti Bulgáriát, innen van a türelme és innen van, hogy nem akar orosz vért ontani megtorló akcióban, melyben bolgár vér is folyhatna. Ez kínos ellenmondás volna. Oroszország tehát ezentul is azt fogja tenni, a mit eddig tett, vagyis ignorálni fogja a gyalázatos szófiai kormányt, mely az országot elnyomja és beszenyjezi.

Ferdinánd fejedelem, mint jelentik, karlsbadi fürdőzésének befejezte után legkésőbb augusztus 6-ára visszatér Szófiába. A bolgárok — mondá a fejedelem egy bizalmas embere a „Temps” levelezőjének — sokkal boldogabbak, hogy ő fenségét bírhatják, semhogy eszükbe jutna az országot a fejedelem elől elzárni. Ellenkezőleg, ünnepiesen készülnek őt fogadni. Bulgária tényleg szabadnak érzi magát; természetesen sokan azt óhajtják, hogy az, a mi tényleg megvan, vételessé bele az európai nemzetközi jogba. Népakaratokból támadt és nép akaratan nyugvó kormány nem térhet ki egészen ez óhajok elől. Csupán azt kötelessége megakadályozni, hogy a tüntetések alkalmatlan időben ki ne törjenek. A mi Kóburg Ernő hercegnek a XIX Siecle levelezője előtt állítólag tett nyilatkozatát illeti, erre nézve a hivatalos „Coburger Zeitung” a levelező közlését elejétől fogva végig vakmerő kohlmanynak bélyegzi.

Különfélék.

— **Miniszterek kitüntetése a királykisasszony esküvője alkalmából.** Mária Valéria ő fensége esküvője alkalmából a király Baross Gábor és Wekerle Sándor minisztereket a Lipót-rendjellel tünteti ki, Szilágyi Dezső igazságügyi minisztert pedig a titkos tanácsosi méltósággal ruhazza fel. Ugyanakkor a művészet, tudomány és ipar terén érdemeket szerzett számos férfi is részesül királyi kitüntetésben.

— **A tanuló-ifjúságnak aug. 2-án tartandó mulatságára** a meghívók széthordattak. A mulatságon a szilágyi tanári cigányok fogják a jó magyarországi ropogós osárdást huzni, s szünet alatt a népdalok legszebbjeit. Tek. Kölönte Mózes ur volt szíves az „Unió”-kerti szinkörben egyik felől a páholy sort lebontatni s ez általa táncz helyiséget magnagyítani. A mulatság feltétlenül fényes sikerrel igéri megjutalmazni a rendezőség farsáldalmait.

— **Halálozás.** Háromszérvármegye közéletének egyik jól ismert alakját, léczfalvi Gyárfás Imrét, élete 74-ik évében ragadta el a halál. A boldogultnak hült tetemei f. hó 28-án d. u. 2 óraker helyezették a bitai családi ház udvarán örök nyugalomra. Béke poraira!

— **Az „és” kérdés történetét** a „N. Fr. Presse” egy budapesti levele azzal az eddig ismeretlen adattal egészíti ki, hogy e közjogi sérelem jóvátételében Andrassy Gyula gróf, Szilágyi Dezső és Tisza Kálmán mellett nagy része volt az elhunyt Pejacevich gróf hadtestparancsnoknak. A boldogult lovastábornok nemcsak kitűnő katona volt, de előkelő gondolkozási politikus is, a ki a magyar közjogot apróra ismerte. Megértette e kérdés fontosságát, a magyarok kívánalmának jogos voltát és minden erejével közreműködött, hogy a közös hadsereg ezimét a törvényhez híven megváltoztassák. — Az idézett bécsi lap egyszersmind megjegyzi, hogy a Pejacevich gróf utódjára vonatkozó kombinációk eddig mind helytelenek voltak.

— **Ismét honvédhulla Vizaknán.** Vizaknán múlt vasárnap délelőtt tíz óraker a nagy aknából ismét egy honvédhulla szállott fel, teljesen ép testtel. A hullát az érdeklődők s orvosok több napig megtekinthetik. A temetésről Vizakna polgármestere fog gondoskodni.

— **Visszatolonczozott magyar kivándorlók.** Nem igen használ a mi tótságnunknak semmi féle ijesztgetés, lépten-nyom összeverődik egy-egy csomóba és megy világga, Amerika felé. Sokszor megakasztják őket utjukban, vissza is jönnek szépen arról a pontról, a hol akadályra találtak, de a legelső alkalommal megint csak egéruat keresnek ki a tengerentuli Eldorádóba, a honnan pedig a legnagyobb részők előbb-utóbb sirva kívánczozik vissza. Most is elindult Gálóczról vagy ötven ember, nyitraiak, trencséniek, a kik szerencsésen eljutottak Oderbergig. Hanem ott rájuk esett a zsandár s kipakolta őket a vasuti kocsiából. Az asszony népet hagyta volna utjára, csak a férfit indította vissza felé. Persze azért jött velők a fehér cselédség is. A magyar határon azután az osztrák zsandárság is megszabadult a tóttól, a tót is a zsandártól.

— **Hogy írnak Magyarországon a magyar nyelvről.** A Gazeta Transilvaniae egyik legutóbbi számában a magyar nyelvről a következő mesét írta: „Megunta szent Péter a kapus szolgálatot a menyország kapujában s nyugdíjba kéredzkedett. Utódjául szent Haralambit ajánlotta, s ez el is fogadta a hivatalát, de volt egy kis aggodalma, az tudniillik, hogy: nem tud magyarul. „Se baj, — felelt az Isten az aggódónak, — úgy se lesz szüksége arra a... nyelvre.” — Ez a „Gazeta Transilvaniae” meséje; a pontozás is benne van az eredetiben, s mi minden megjegyzés nélkül közöljük a dolgot, mert a mi megjegyzést erre tenni lehet, azt csak a kir. főügyész teheti meg.

— **Szerelmi dráma Szegeden.** Folyó hó 24-én éjjel két egymást követő lövés riasztotta fel álmukból Császár lakatosmester házának a lakóit. Az udvaron átlőtt mellet fektült egy cselédleány, a ki utolsó sóhajtott, mikor az első ember, a ki közélébe ért, gyertyával föléje hajolt. Csakhamar odaértek a közelben tanyázó tűzotók, a kiknek a fáklyája az udvar kövezetén heverő halott arcát megvilágította. Ez alatt az udvarra nyíló egyik konyhából keserves nyögés hallatszott ki. Kecskés Sándor lakatoslegény haldoklott ott, súlyos sebéből vérezve. Ő volt az, a ki Csikós Juliánát, a cselédleányt, egy rozsdás, kétesövű pisztolylyal, meglötte, melyet aztán maga ellen fordított. A Zeisler Henrik konyhájában, a kinél a leány szolgált, lötte meg a kétségbeesett lakatoslegény magát és szeretőjét. A leány, mint a házbeli lakók beszélik, nagyon kicsapongó életet élt. Valószínű, hogy ő beszélt rá Kecskést a közös halálra, mert már szerdán említette cseléd társai előtt, hogy megunta az életét és gyufamerget fog inni. Dr. Zápori Nándor kimosta és bekötötte Kecskés sebet miközben megjelent a rendőrség is a kerületi orvossal és beszállította a kórházba. Sebe nagyon súlyos, életéhez kesés remény. A legény keske-méti, a leány szegedi illetőségű. A szegedi Zrínyi utcában egy év óta már ez a hatodik ilyen eset; ebben a hónapban pedig az ötödik öngyilkosság Szegeden.

— **Ferdinánd bolgár fejedelem,** mint egy távirat jelenti, Karlsbadból Kóburgba érkezett, hová anyja Klementina hercegnő a München melletti Biederstein kastélyból szintén elrándult, hogy ott férje Kóburg-Gothai Agost herceg halálózása napján a sirboltban inádkozzék és egy gyászmisén jelen legyen. A hercegné és Ferdinánd fejedelem, miután Ernő uralkodó herceg jelenleg nincs Kóburgban, elhagyták Kóburgot és valószínűleg együtt Biederstein kastélyba mennek, honnan a fejedelem sógorát, Miksa Manó herceget, látogatja meg. Most még nincs megállapítva, hogy a fejedelem hazautazóban tartózkodik-e Bécsben, vagy sem.

— **A hiu Bismarck.** A vasemberről azt írják Berlinből, hogy öreg korára hihetetlen változásokon megy át. O, a ki eddig egyáltalában nagyon keveset adott külsőségekre, most valósággal hiu. Szereti, ha észreveszik „daliás” mivoltát s ha azt tartják róla, hogy fiatalodik. A napokban levetette magát, még pedig lóháton ülve. A kép annyira megtetszet neki, hogy azonnal meghagyta, hogy néhány tucatot készítsenek belőle. Ismerőseinek és barátainak e szerint kilátásuk van rá, hogy legközelebb megkapják az új Bismarck arcképét.

— **Gyilkosság.** Boldor Juon vormagdi lakos e hó 21-én délután marháját legeltetés végett kihajította a községnek „la Pojana” nevű dűlőjébe, mely bokros erdőséget képez. Minthogy estére sem tért

még vissza, hozzátartozói keresésére indultak, miközben a határresszben, az erdőn átvezető ösvényen egy hullára akadtak, melyben Boldor Juon holttestére ismertek. A hulla vérengző módra össze-vissza volt vagdalva Erre mutattak a fejen, arcon és a test felső részeiben látható sebek és ütések, melyek részben éles, részben tompa eszközzel ejtettek. A gyanu egy Vormága községbeli lakos ellen irányul, ki a tett elkövetésének idején a helyszínétől nem messze fekvő törökbuza földjén munkálkodott s azóta nyomtalanul eltűnt. A vizsgálat megindított s erőlyesen folytatatik. A tett elkövetésével gyanúsított egyént a csendőrök Haróban elfogták.

— **Kifogás.** — Julcsa, kivolt az a tűzér, ki tegnap itt volt a konyhában?

— Kezét csokolom, nagysága, a fivérem.

— Hiszen azt mondta, hogy sohasem voltak testvérei...

— Igen... igen, kérem... nem is fivérem volt, hanem a — sógorom.

— **A csillagvizsgáló.** Egy tagbaszakadt parasztleány állított be a napokban a kolozsvári rendőrségre azzal a panaszszal, hogy Lásbas Gyuri, a pajtása meg-meg rakiabált minden utolsó csufaságot, még azt is mondta: te csillagvizsgáló! E rémséges sértésre ugyan nem képpedt el az alkápitány, de tudakozódott a „csillagvizsgáló”-ban foglalt sértés mineműsége iránt. A panaszló aztán előadta, hogy hóbölygős embernek tartják azt, a ki „becsületes kapálás helyett szétterpeszkedik, oszt úgy nézi az eget, mintha leakarná magához sirni a csillagokat”. Egyszer ő rá is ráfogták és azóta nincsen nyugvása a sok csufondároskodás miatt, pedig csak egyszer nézett az egekbe, de akkor olyat csinált, „a mi úgy rámegett”. Ez a „rámegett” semmi más, mint rim. Arra a kérdésre: tudna-e Lásbas Gyurkára olyat mondani, a szoba mennyezetére emelt szemekkel így felelt:

„Serpényőbe sístereg a hurka,
Bolond vagy te ragyás Lásbas Gyurka.”

A tollvezető rendőrségi írnok munkájára meg így ment rá:

„Ez az ur itt csinálja a törvényt,
Nagy kinjában szétrágja a körmét.”

Az alkápitány már nem merde kérdezni, hogy hát ő reá tudna-e valamit mondani, a mi rámegett.

A község köréből.*

Tekintetetes Szerkesztőség!

Tisztelt lapja folyó évi 60-ik számában a „Külföldiek” czime alatt egyebek közt az olvasható, hogy egyik kézdívasárhelyi szeszgyáros N. F. ur, ki a szomszéd községekben az italmérést kivette; azon elvből indulva ki, hogy a szomszéd községek határain dolgozó munkások az ő fogyasztási területén vannak, a kézdívasárhelyi gazdák által kiküldött pálinkát pénzügyörök által lefoglaltatja. Ezen közlemény a valóságnak meg nem felel, mert a pénzügyörök közbenjárásával ilyen lefoglalás még nem történt, sem nem történhetik, mert a pénzügyörök szolgálata nem feltevés vagy következtetés, hanem törvényes határozmányokon alapulván, oly dolgokba nem avatkozik, melyeknek megvédésére a törvény által kötelezve nincsen, vagy mely törvényen nem alapul.**

Idézett közleménye többi része pedig az 1890. évi XXXVI. t.-cz. 6. §-a, illetve a bor- és husfogyasztási adó törvények és szabályok 1884. évi hivatalos összeállításának 5. §-ában leli megóvását, mennyiben ha valamely vállalkozó a fogyasztási adók, vagy italmérési adó beszedési jogát, vagy pedig a kizárólagos italmérési jogosultságot a kincstártól kivette, vagy a község, vagy adóköteles felek a fogyasztási, illetve italmérési adó beszedési jogát megváltotta; a bérlet vagy megváltott község egy „beszedési kört” képez. Emeltett 5. §. rendelkezése szerint pedig minden község a hozzá tartozó „területen” levő csárdákkal, tanyákkal, pusztákkal, szőlőkkel, házakkal és pinocékkal együtt képez egy külön „beszedési kört”, melyből világosan kitűnik, hogy nemcsak maga a község egyik falu végétől a másikig, hanem annak egész területe, mezeje, erdeje stb. is a beszedési körhöz tartozik, mennyiben azon korcsmák, csárdák, tanyák, házak és pinocéks vannak s oda a fogyasztási vagy italmérési adóköteles czikkek bevitetnek, termeltetnek, raktározatnak vagy fogyasztatnak. Szabad területek csak vámkülzetek lehetnek, mint Bucurii, Karlapagó, Portaré, Fiumé stb.,

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

** És mégis kénytelenek vagyunk előbbi közleményünket fentartani. Szerk.

de a határvonalon belül semmi nemű adó nem tekintetében nem létezik szabad terület. Azonban tekintettel a törvény által fennebbiek szerint meghatározott egy beszedési körre, ha valamely mezőgazda a szomszédos község határában földterületet bir, de ott tanya vagy más gazdasági épülete nincsen, sem pedig a földmívelési munkálata ott tartózkodással több egymás után következő napokon át nem gyakoroltatik, hanem csak a munkát reggeltől estig újabb kirándulás mellett folytattik, a mezőgazda által munkái számára kivitt szesz vagy pálinka le nem foglalható, sem meg nem adózható, mert ha a terület más adóközséghez, területéhez is tartozik, a tulajdonjog utján a szomszéd területtel összefügg, és különben is a mezőgazda község a törvény korlátain belül úgy maga, mint munkái részére a jogositva, melyre nézve fentebb hivatolt t.-cz. 5. §. tartalmaz kellő tájékozást.

A kézdívasárhelyi gazdaközség részére pedig megjegyeztetik, hogy a folyó évi XXXVI. t.-cz. 5-ik §-ához tartozó jegyzet 3-ik pontjában foglalt rendelkezés szerint szesz, vagy pálinkaszükségletüket 100 liter vagy azon felüli mennyiségben a helyi szeszgyárosoktól minden további engedély vagy bejelentés nélkül szabadon beszerezhetik italmérési adótló mentesen, s azt maguk vagy munkásaik az eladótól vett igazolvány fedezete alatt a szomszédos községek határában fekvő területeiken is elfogyaszthatják s abban senki által nem gátolhatók.

Fehér,

Piaczi árak

Kézdí Vásárhelytől, július 24-én.

Buza (tisztá)	hektőliterenkint	6 frt — kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Rozs (tisztá)	„	4 frt 80 kr
Rozs (elegy)	hektőliterenkint	— frt — kr
Arpa (tisztá)	„	4 frt 40 kr
Arpa (elegy)	„	3 frt 80 kr
Zab	„	2 frt 80 kr
Törökbuza	„	4 frt 20 kr
Kása (köles)	„	8 frt 50 kr
„ (árpa)	„	16 frt — kr
Borsó	„	6 frt — kr
Lencse	„	9 frt — kr
Fuszulyka	„	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	„	1 frt 20 kr
Marhabús	kilogr.-kint	— frt 36 kr
Disznóhus	„	— frt 44 kr
Juh-hus	„	— frt 24 kr
Szalonna	„	— frt 60 kr
Faggyu (nyers)	„	— frt 20 kr

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Hirdetések.

Árlejtési hirdetmény.

A kézdí-ikafalvi ref. egyházközség tervezett papi házának felépítése céljából, az árlejtés megtartásának határnapján **folyó évi augusztus hó 3-án d. 2 órától** kezdve tüzte ki, a helybeli községi iskola-tantermében. Az egyház. csaknem minden anyagot megad. Kikiáltási ár 595 frt. o. é. Árlejtési kívánók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül betenni tartoznak. Zárt ajánlatok is el fogadtatnak aug. hó 3-án déli 12 óráig.

Az árlejtési feltételek alattírtnál megtekinthetők.

Ikafalván, 1890. július 28.

Kökösi Sándor,
ev. ref. lelkész.

Szám 604./1890.

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajthatónak szörcei Tóth Mózesné Bartha Mária végrehajtást szenvedett elleni 130 frt 95 kr tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a kovásznai kir. járásbíróság területén levő Szörce község

határában fekvő, a szörcei 46. sz. tjkvben 325., 326. hr. sz. alatti ingatlanra 8 frt, 468/1. hr. sz. a. ingatlanra 26 frt, 644. hr. sz. a. ingatlanra 13 frt, 735/2. hr. sz. a. ingatlanra 34 frt, 1013/1. hr. sz. a. ingatlanra 3 frt, 1482. hr. sz. a. ingatlanra 67 frt, 1936 hr. sz. a. ingatlanra 28 frt, 1963. hr. sz. a. ingatlanra 9 frt, 2032/1. hr. sz. a. ingatlanra 19 frt, 2507. hr. sz. a. ingatlanra 29 frt, 2928. hr. sz. a. ingatlanra 44 frt, 3155. hr. sz. a. ingatlanra 44 frt, az árverést 324 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi agugusztus hó 28-ik napján délelőtti 9 órakor Szörce község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t-cz 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Kovásznán, 1890. évi március hó 29-ik napján.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telek. könyvi hatóság.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Sz. 197. e. b.
1890.

Pályázat.

A vármegye területén hatóságilag szervezett erdőri állások közül betöltendő az ozsdolai és putnai, melylyel egyenként 250 frt

esetleg 300 frt évi összes járandóság van egybekötve.

Elnyerni akarók kellően felszerelt és bélyegzett kérelmüket, melyben az 1879. évi erdőtörvény 37. §-ában előirt kellékeken kívül hitelesen bizonyítandó az ép, erős testalkat, jól látó és halló képesség, legkésőbb folyó évi augusztus hó végéig nyujtsák be alólirott bizottsághoz.

Háromszékvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának S-Szentgyörgyön, 1890. július 8-án tartott üléséből.

Nagy Károly,
elnök.

Sz. 3610. tkkvi.
1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telek. könyvi hatóság közhírré teszi, hogy kovásznai Varga Mihályné végrehajthatónak osdolai Vajna Péter s neje végrehajtást szenvedő ellenni 130 frt 40 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Ozsdola községben fekvő az ozsdolai 441. sz. tjkvben foglalt A + 982., 983/1., 983/2. hr. sz. 455 frt, 1810/1. hr. sz. 21 frt, 1829. hr. sz. 11 frt, 2817. hr. sz. 25 frt, 3596. hr. sz. 30 frt, 5792. hr. sz. 7 frt, 5793. hr. sz. 7 frt, 5906. hr. sz. 10 frt, 6385. hr. sz. 14 frt, 7781., 7782 hr. sz. 52 frt, 8184. hr. sz. 1 frt, 8632. hr. sz. 22 frt, 8853. hr. sz. 18 frt, 809., 810. hr. sz. 443 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított, kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok a 1890. évi szeptember hó 18-ik napján délelőtti 9 órakor Ozsdola község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át telekkönyvi tesztenként készpénzben vagy az 1881. évi 60. törvényezikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t-cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1890. évi július 2.

Gaál István,
kirendelt egyebíró.

Máriazell gyomor cseppek.

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Utólérhetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, búzós lehelet, savanyú felbőgös, szél rekedés, (kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és daraképződés, túlságos elnyalkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény székletet, székrekedést, az étel s itallal turterhelt gyomrot kitisztítja, elűzi a bel érgelést, s gyogyít lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly, gyógyszerlára Kremier (Morva ország).
Óvás! A valódi Máriazell gyomor cseppek sok feleképen utá-oztatnak s hamisítatnak, s ezért valódiak gyanúnt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Kremierben, Gúzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.
Máriazell Labdacsoz. A Keményszkézés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásúnak bizonyult labdacsoz, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételenél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremier gyogyszerész név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.
A Máriazell gyomor cseppek és Máriazell labdacsoz nem titkos szer, a gyógyható anyagoknak összetétele, minden használati utasításban fel van sorolva.
A Máriazell gyomorcseppek és Máriazell labdacsoz kaphatók

Kapható: Kézdi-Vásárhelytt Kovács Ferencz gyógyszerárában ;Tusnádon (fürdő) Dobay Sándor gyógyszerésznél.
40—43

Magyar királyi államvasutak.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1890. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1890. június hó 1-től.

Á l l o m á s o k			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)	(érk. ind.)				Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)				
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)					Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)				
Botfalva	"	"	4.—	10.32	2.43	Nagy-Enyed	"				
Földvár	"	"	4.40	10.50		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)				
Mogyorós	"	"	4.44	11.04		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)				
Apáca	"	"	5.04	11.18		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)				
Köpecz	"	"	5.10	11.30		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)				
Ágostonfalva	"	"	5.10	11.30		Budapest	(érk. ind.)				
Alsó-Rákos	"	"	5.40	11.45							
Homoród	"	"	5.47	11.51							
Kacsa	"	"	6.06	12.06							
Bene	"	"	6.35	12.27							
Erked	"	"	6.54	12.39							
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	"	7.17	12.56							
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)		7.39	1.12							
Medgyes	(érk. ind.)		8.11	1.34							
			8.38	1.49							
			8.47	1.59							
			10.40	2.59							

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délelőtt 9 óra 48 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 23 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul délelőtt 12.—	Székely-Udvarhely	indul délután 2.45
Székely-Keresztur	12.31	Bögöz	3.15
Nagy-Galambfalva	1.05	Nagy-Galambfalva	3.41
Bögöz	1.21	Székely-Keresztur	4.18
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 1.50	Héjasfalva	érkezik este 4.50

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.